

Leter etter smitte hos pukkellaks

Publisert 15.06.2021

Laksen fra øst registreres nå i store antall langs kysten. Gjennom samarbeid med lokale aktører overvåker Veterinærinstituttet pukkellaksens helse.

Det er økte forekomster av pukkellaks. For andre år på rad skal Veterinærinstituttet i samarbeid med lokale aktører for å overvåke pukkellaksens helse. Foto: NINA.

Pukkellaksens vandring inn fra havet skaper bekymring for introduksjon av nye smittestoff som kan overføres til vill og oppdrettet fisk. Det også en bekymring at denne laksen kan bidra til spredning av smitte mellom oppdrettslokaliteter, eller mellom oppdrettslokaliteter og vill laksefisk i elvene.

Laksens strikte toårige livssyklus gir opphav til to ulike populasjoner, de som gyter i partallsår, og de som gyter i oddetallsår. Oddetallspopulasjonen er mest tallrik i Norge, og både 2017 og 2019 var rekordår i antall registrerte pukkellaks. Rapportene om store fangster av pukkellaks i sjøen kan bety at vi er inne i et nytt rekordår.

Fare for smittestoff

- Fremmede arter er en trussel mot naturmangfold både lokalt og globalt. Introduksjon og etablering av smittestoff er en av farene ved slike introduksjoner, forteller fagansvarlig for villfiskhelse i Veterinærinstituttet Åse Helen Garseth.

Pukkellaksen er et fremmedelement i norsk natur. Etter utsettinger i Russland har den etablert seg i elver i Russland og etterhvert også i norske elver, primært i Troms og Finnmark fylke. Pukkellaksen vender i mindre grad enn atlantisk laks tilbake til elva de selv ble klekket i.

Prøveuttak i Troms og Finnmark

I samarbeid med Sør-Varanger jeger og fiskeforening (SVJFF) og veterinær Maja Kruise gjennomførte Veterinærinstituttet i 2019 et prøveuttak i Karpelva i Sør-Varanger. Det ble ikke påvist smittestoff assosiert med meldepliktige sykdommer (VHSV, IHNV, SAV, ILAV eller *R. salmoninarum* (BKD)). Derimot ble viruset som forårsaker hjerte og skjelettmuskelbetennelse hos atlantisk laks (PRV-1) funnet.

Til venstre er veterinær Maja Kruise som tar ut prøver fra pukkellaks i Karpelv, Sør-Varanger. Foto Øystein Hansen. Bildet til høyre viser masterstudent Tora Paulsen som studerer sjøvekst hos pukkellaks. Her tar hun ut prøver fra Skallelv ved Varangerfjorden. Foto: Curt Johnson.

I år vil det bli tatt ut prøver fra tre steder i Troms og Finnmark. I Sør-Varanger vil Veterinærinstituttet igjen samarbeide med SVJFF og veterinær Maja Kruise om prøveuttakingen. Masterstudent Tora Paulsen ved Universitetet i Tromsø vil ta ut prøver i Skallelv ved Varangerfjorden. Hun gjennomfører feltarbeid i forbindelse med sin mastergrad om sjøvekst hos pukkellaks.

Det tredje prøvetakingsstedet er Skibotnelva hvor Skibotn Jeger og fiskeforening tar ut prøvene. Materialet som Veterinærinstituttet får inn vil inngå i overvåkingen av de alvorlige virussykdommene som Norge har fristatus for - viral hemorragisk septikemi (VHS) og infeksøs hemorragisk nekrose (IHN). I tillegg blir prøvene undersøkt for infeksøs lakseanemi virus, bakteriell nyresyke og piscine orthoreovirus-1.

Åse Helen Garseth

Fagansvarlig villfiskhelse og Seniorforsker 1110

Mobilnr: +47 48991095

E-post: ase-helen.garseth@vetinst.no

Del artikkel

Facebook **Tweet** **Linkedin** **Lenke**